WERKDOCUMENT

Buitenspelen op het Water

Vervolgstappen t.b.v. Instroom Jeugd Wedstrijdsport

Een werkdocument met acties als centrale bron voor landelijke, regionale en lokale ontwikkelingen

Opgesteld i.s.m.

Platform Wedstrijdsport

Commissie Instroom Jeugd

Trainer/Coach Commissie

o.b.v.

Eindrapport Taskforce Instroom Wedstrijdsport

Richtlijn wedstrijd-/ competentieniveaus voor jeugd / beginnende wedstrijdzeilers

Richtlijn Eerlijke en Respectvolle Watersport

Actiepunten commissies

Diverse ingekomen mails met suggesties

Augustus 2026

Allianz
the future is water

Inleiding

Sinds het Eindrapport Taskforce Instroom Wedstrijdsport is de basis voor instroom versterkt: organisatiestructuur, commissies en vernieuwing van de Watersport Academy. Lokale en regionale initiatieven werpen vruchten af, maar een eenduidige landelijke regie ontbreekt nog.

Dit werkdocument vertaalt praktijkervaring naar die gewenste regie, concrete acties, gericht op directe toepassing bij verenigingen en vaarscholen en op landelijke uitrol van best practices.

Visie & uitgangspunten

- **Visie:** zoveel mogelijk mensen, met zoveel mogelijk plezier, aan zoveel mogelijk wedstrijden laten meedoen met zo min mogelijk (administratieve) rompslomp.
- **Kernboodschap:** “FUN is the name of the game.” Plezier is de drijfveer voor sporters, ouders en vrijwilligers.
- **Missie:** de wedstrijdsport toegankelijk maken via een naadloze leerlijn, van eerste kennismaking tot ervaren wedstrijdsporter (en/of kader).
- **Strategisch kader:** Eindrapport Taskforce Instroom Wedstrijdsport, het CBA-model en de Richtlijn Eerlijke en Respectvolle Watersport.
- **NB:** Ook instroom in de sport, maar niet in de wedstrijdsport is positief en te bevorderen.

Kinderen leren watersporten met plezier

Kinderen leren het best door veel op het water te zijn, in alle watersporten: zeilen, windsurfen, kiten, wingen, foilen, kano en SUP. Voor elke kennismaking en instroom activiteit gelden daarom deze uitgangspunten:

- **Alles ligt klaar.** Boten, planken, wings, kano's en SUP's staan klaar; kinderen komen om te varen. Zelf optuigen is geen onderdeel van de instroom.
- **Veel water, weinig theorie.** Geen klassikale lessen. Optuigen en knopen leggen is geen onderdeel van de eerste stappen. Spelenderwijs leren, niet te snel of te dwingend in een (opleidings-)regime. Golfsurfen, wakeboarden, e-foilen of nog lossere spelvormen toevoegen als dit versterkend werkt.
- **Voorrangsregels spelenderwijs.** Belangrijk, maar niet cruciaal: coaches brengen ze bij voorkeur op het water bij, in spelvormen en met korte aanwijzingen. Formeel regel onderwijs volgt eerst vanaf CBA-niveau B.
- **Kan het water echt niet?** Doe dan iets anders leuks aan de wal, met een wing op een skateboard, blokarten, voetballen of een spel. Het blijft een buitenspeeldag.
- **Breed proeven.** Kinderen maken kennis met meerdere watersporten en worden niet te vroeg op één bootklasse of discipline vastgezet.

Allianz
the future is water
watersportverbond

De Watersporter centraal

- Aanbod en lidmaatschappen zijn nieuw en flexibel en bieden de mogelijkheid om de watersport te beoefenen als zomersport en naast een andere sport.
- We werken met jonge, aansprekende en gekwalificeerde instructeurs en trainer/coaches en er is een centrale pool voor optimale bemensing en uitwisseling
- We werken met afgesproken materiaal dat nieuw is en overal hetzelfde.
- Zo min mogelijk organisaties. Voorkom dat je verschillen blijft uitleggen tussen alle entiteiten die actief zijn. Voeg samen, hef op.

Het instroommodel

Het instroommodel faciliteert een vloeiende overgang van eerste kennismaking naar structurele training. De focus ligt op landelijke ondersteuning van lokale best practices, om enthousiasme om te zetten in blijvende deelname.

1. **Eerste kennismaking:** Optimist on Tour of watersport georiënteerd kamp.
2. **Opleiding:** Watersport Academy via vaarschool, vereniging, scouting of andere opleidingsorganisatie.
3. **Training, opleiding en wedstrijdervaring** conform het CBA-competentiemodel.

1. Eerste kennismaking: Optimist on Tour, instroomdag en watersportkampen

Optimist on Tour (OOT) is hét middel voor een eerste kennismaking, maar ook watersportkampen en verenigingen initiatieven als Zeilen op Loosdrecht en Zeilen op de Kaag en open- of kennismakingsdagen doen dit goed. Het gedeelde doel: deelnemers in vogelvlucht kennis laten maken met de sport, door zelf te doen (kano, SUP, zeilen, windsurfen) én door te zien en onder de indruk te raken (topsport, foil, wing, kite, freestyle/wave, zeegaande jachten).

Uit de kernwaarden van deze vormen komt een blauwdruk voor organisatoren, met vier aandachtspunten ter overweging:

- **Standaardisatie:** One stop shop, centrale templates, pakketten, aanmeldpagina en vervolgcommunicatie voor lokale organisatoren, alles (waar mogelijk) gefaciliteerd door het Watersportverbond.
- **Follow-up:** standaard vervolg inbouwen: reminders, kennismakingslessen, proeflidmaatschap, gratis koffie en appelsap bij een zeilles.
- **Geïnspireerde beleving:** zet topsport en spektakel (foiling, ocean racing, olympische spelen) actiever in.
- **Doorontwikkeling:** overweeg “Optimist on Tour” te verbreden. De naam is ingeburgerd en waardevol, maar bootspecifiek en dekt windsurf, SUP en kano niet. Een breder concept dat als vernieuwing beter aansluit bij de huidige instroomproblematiek.

Allianz
the future is water
watersportverbond

Let op dat een eerste kennismaking niet verwordt tot een dag in een zwemparadijs: heel leuk, maar niemand gaat na afloop op 'zwemmen'. Enthousiasmeren van blijvende watersporters is het doel

2. Watersport Academy: een laagdrempelig vervolgpad

Na de kennismaking moet er een laagdrempelig vervolg zijn. Niet per se 12 woensdagavonden vooraf betaald (hoewel dat een optie blijft), maar vooral "kom en vaar mee"-dagen of een kamp gericht op leren varen. Vergelijk het met woensdagavondwedstrijden: niemand meldt zich vooraf aan, en toch is de opkomst groot. Doorontwikkeling van de leerlijnen naar een nieuwe werkelijkheid wordt een continu en integraal proces voor eigen vaardigheid en kader.

- **Niveau 0 als vaste plek in het aanbod,** vóór niveau 1. Opstapdagen zonder of met korte aanmelding, sport-a-specifiek (peddelsport, zeilen, windsurfen), materiaal en instructie beschikbaar. Juist verenigingen kunnen dit goed bieden. Komt er niemand, dan is er een sportcoordinator op de vereniging die potentiele deelnemers gaat bellen of een social media actie initieert.
- **Vaste startmomenten** voor cursussen aan het einde van de zomer of begin schooljaar: beter weer, warmer water en een betere doorstroom, zoals bij andere sporten. Willen kinderen eerder, dan op niveau 0 (en dus alleen komen als het lekker weer is).
- **Trechtermodel:** één centrale plek voor aanbod en aanmelding gefaciliteerd door het Watersportverbond, doorgelinkt naar lokale aanbieders, bijvoorbeeld via Op het Water.
- **Website voor de aanmelder:** Een koepel website 'bovenliggend' aan watersportacademy.nl richten op wie wil leren varen, niet op het fundament van de opleidingen. Snel bij de gewenste cursus. Termen als kiel/zwaardboot of eenmans/tweemans zeggen een instromer niets.

Hoofdstructuur van zo een website: Leren varen | Kader opleiding | Opleidingslocatie.

Onder Leren varen: zeilboot, windsurf/foil, kitesurf/foil, wingsurf/foil, kano/SUP/roeiboot, motorboot, (personal) safety/onderhoud.

Enthousiasmerende visual(s): spektakel beelden in het midden (Foiling Moth, AC40, iQFoil, wingfoil), daaromheen de instapklassen uit het talentplan (Techno 293, Optimist, RS Feva), met de tekst "Sporten / buitenspelen op het Water – Dit is mijn pad". Rond de klassen een link of QR-code naar klassenorganisatie, CIJ en TCC en naar instroom/doorstroom bij het Watersportverbond.
Doelgroep: kinderen aan de onderkant van het kennisniveau (OOT-kids, vaarschool, recreatieve vereniging) die de weg naar vereniging en klasse nog niet kennen.

3. Training, opleiding en wedstrijden: het CBA-competentiemodel

De Richtlijn wedstrijd-/competentieniveaus voor jeugd en beginnende wedstrijdzeilers (CBA-model) is in 2026 uitgerold als landelijke norm en is in de Watersport Academy opgenomen als vervolg op de basisopleidingen zeilen en windsurfen. Is het CBA-competentiemodel voldoende vernieuwend, blijf onderzoeken en overwegen.

- **Niveau C (Kennismaking):** beginners; plezier en basisvaardigheden; korte trajecten, vlak water, laagdrempelig, geen formele protesten.

Allianz
the future is water
watersportverbond

- **Niveau B (Ontwikkeling):** sporters die C zijn ontgroeid; volledige race-ervaring op vlak water; leren van regels, zelfselectie in overleg met coach.
- **Niveau A (Ervaren):** gevorderden met wedstrijdervaring; grotere velden, uitdagender water, nationale/internationale ranking.

Vier zaken zijn nodig om het model verder in te voeren:

1. **Trainer/coach kader vastleggen als doelgroep.** Er is nu geen overzicht van actieve trainer/coaches en waar ze actief zijn. Per vereniging en klassenorganisatie vastleggen en als groep benaderen: eenduidige uitvoering staat of valt hiermee.
2. **Overkoepelende jeugdklassenorganisatie (en jeugdwedstrijdorganisatie)** voor een eenduidige aanpak over de jeugdklassen heen.
3. **Wedstrijdorganisaties passen het CBA-model breder toe.** De COMBI-organisaties zijn early adopters; ook reguliere en lokale/doordeweekse wedstrijden moeten volgen. Een overkoepelende jeugdwedstrijdorganisatie zou hier een rol kunnen spelen
4. **Alternatieve conflictoplossing op het water.** Genoemd in het CBA-model, maar handhaving en toepassing van regelgeving moeten nog in lijn worden gebracht met de beoogde methoden. RegCie moet hier een leidende en vooruitstrevende rol spelen.

Trainer/coaches en begeleiders geven ouders en kinderen ook voorlichting over wedstrijdzeilen: hoe schrijf je je in, hoe kom je er, wat gebeurt er op een wedstrijddag? Betere voorlichting betekent gemakkelijkere instroom en minder afhaken.

Zorg als vereniging ook voor wedstrijdvormen voor sporters zonder eigen boot of plank. Zeker in de studenten leeftijd is daar vraag naar, en het beperkt (tijdelijke) uitstroom.

Overkoepelende jeugdklassenorganisatie

Voorstel: één overkoepelende organisatie voor de jeugdklassen (bijvoorbeeld Optimist, Techno 293, RS Feva, ILCA 4), zodat de voortgang niet afhangt van de slagkracht van elke afzonderlijke klassenorganisatie (KO).

Waarom:

- Niet alle KO's functioneren (altijd) goed, en dat houdt gezamelijke initiatieven en voortgang tegen.
- Goede initiatieven blijven hangen in één klasse, terwijl een bredere aanpak betere resultaten geeft.
- Instromers en ouders krijgen nu een versnipperd beeld per klasse.

Wat de koepel doet:

- Eén aanspreekpunt en een eenduidige aanpak richting Watersportverbond, CIJ, TCC, (COMBI) wedstrijdorganisaties en ouders.
- Vangnet: pakt op wat blijft liggen als een KO tijdelijk minder goed functioneert (denk aan ILCA 4), zodat jeugdsporters niet de dupe zijn en de voortgang niet stilvalt.

Allianz
the future is water
watersportverbond

- Gezamenlijke uitvoering van CBA-model, communicatie en instroomactiviteiten; bestaande KO's blijven eigenaar van hun klasse.

Eerste stap: bestuursleden van de jeugd-KO's komen samen onder regie van de CIJ om doel, mandaat en vorm van de koepel vast te stellen. Bespreek daarbij ook (juist) de wedstrijdorganisaties en hun structuur. Wellicht beter onder een organisatie ipv versplinterde COMBI organisaties. De rechtsvorm (overleg, commissie of aparte organisatie) is nog open.

Centrum voor Expertise & Instroom, Nationaal Trainings Centrum

Een flagship store: een fysiek en digitaal kennispunt waar alles op orde is, met een doorlopend programma waar zowel instromers als organisatoren kunnen kijken, ervaren en leren.

- **Expertise:** centrale hub voor kennis en voorbeelden, ook voor regionale steunpunten.
- **Beschikbaarheid:** materiaal (vaartuigen, boeien, promotiemateriaal) zodat organisatoren een kennismaking kunnen opzetten met alles klaar liggend, plus infrastructuur: website voor aanmelding en vervolg, inclusief mailings en reminders.

Vier strategische pijlers

Drie pijlers zijn hierboven uitgewerkt; de vierde heeft nog invulling nodig samen met een groep jeugd-klassen/wedstrijd-organisaties die willen meewerken aan een landelijk Centrum voor Expertise & Instroom en als steunpunt voor verenigingen, vaarscholen en scouting willen functioneren.

1. **Instroom (eerste kennismaking):** initiatieven als Optimist on Tour en kennismakingslessen versterken.
2. **Opleiding (Watersport Academy):** meer op de cursist gericht, inclusief niveau 0.
3. **CBA-leerlijnen:** verankerd van Watersport Academy tot training, kader, wedstrijdorganisatie en jurering.
4. **Samenwerking:** integrale aanpak van Watersportverbond, verenigingen, wedstrijdorganisaties, klassenorganisaties, scouting en andere partijen, met een koepel voor jeugdklassen en jeugdwedstrijden.

Organisatie en monitoring

De uitvoering loopt via de bestaande organisatiestructuur van de zeil-, kite-/windsurf- en wing-/foilsport van het Watersportverbond. CIJ (Commissie Instroom Jeugd), TCC (Trainer/Coach Commissie), ROC (Race Officials Commissie) en RegCie (Reglementen Commissie) zijn de uitvoerende organen en borgen de voortgang en eenduidige uitvoering op hun vakgebied, samen met een nader te bepalen groep verenigingen. Het opzetten van een regionale structuur is onderdeel van het plan.

- **Periodieke actie-evaluatie:** de commissies werken de centrale actielijst bij, ook op Platformniveau.
- **Focus:** van "kennismaking en discussie" naar daadwerkelijke uitvoering.
- **Monitoring:** instroom- en doorstroomcijfers per kwartaal evalueren.

Actielijst

Eigenaren zijn een voorstel; termijnen worden in overleg vastgesteld.

Actie	Voorgestelde eigenaar	Termijn
Jeugdklassenkoepel: bijeenkomst jeugd-KO's, doel/mandaat/vorm vaststellen	CIJ, Platform Wedstrijdsport	n.t.b.
Uitgangspunten "Buitenspelen op het Water" (alles klaar, geen klassikale lessen, alternatief programma) opnemen in de blauwdruk voor kennismaking	CIJ	n.t.b.
Blauwdruk, templates, pakketten en aanmeldtool voor eerste kennismaking; besluit over rebranding OOT	CIJ	n.t.b.
Niveau 0 en vaste startmomenten in Watersport Academy; website op de aanmelder richten	CIJ i.s.m. Watersport Academy	n.t.b.
Trainer/Coach kader in kaart brengen en als doelgroep benaderen	TCC	n.t.b.
CBA-model breder toepassen bij wedstrijdorganisaties (COMBI, lokaal, doordeweeks)	ROC	n.t.b.
Handhaving en conflictoplossing in lijn brengen met CBA-model	RegCie, ROC	n.t.b.
Steunpuntverenigingen werven voor Centrum voor Expertise & Instroom en regionale structuur	Platform Wedstrijdsport	n.t.b.
Kwartaalmonitoring instroom en doorstroom	Platform Wedstrijdsport	n.t.b.

Allianz
the future is water
watersportverbond